

Abstrakt

Hlavním cílem této doktorské práce bylo změřit rozdíly v rozumění řeči při sluchové vadě ve vyšším věku oproti mladšímu věku a dále zjistit faktory ovlivňující efektivitu využívání sluchadel u seniorů. Zaměřili jsme se na tři související oblasti:

1/ Zjistit, jak se liší velikost rozdílu slyšení zvuků vs. rozumění řeči v tichu mezi mladší a starší populací s obdobným stupněm sluchové vady v podmínkách české slovní audiometrie.

2/ Zjistit, jak se liší rozumění řeči v kompetitivním šumu mezi mladší a starší populací s obdobným stupněm sluchové vady v podmínkách českého jazyka za použití vět a řečového šumu.

3/ Zjistit, které faktory v populaci seniorů ovlivňují efektivitu používání sluchadel, motivaci pořídit si a pravidelně používat sluchadla, a zda jsou tyto faktory v korelaci s věkem nebo se způsobem života.

Metodika:

1/ Soubor 143 uživatelů sluchadel byl rozdělen na mladé (N = 60, průměr. věk 15,9 r.) a seniory (N = 83, průměr. věk 83,6 r.). Mezi věkovými skupinami jsme porovnávali rozdíly mezi hodnotami SRT (rozumění ve slovní audiometrii v tichu, ve volném poli) a PTA (práh sluchu v tónové audiometrii).

2/ Soubor 423 vyšetřených Testem větné srozumitelnosti v šumu byl rozdělen na mladší (N = 191, průměr. věk 55,8 r.) a seniory (N = 232, průměr. věk 75,4 r.). Mezi oběma věkovými skupinami jsme porovnali výkon v testu, v podskupinách stratifikovaných podle SRT (slovní audiometrie).

3/ Pomocí dotazníkového šetření mezi seniory používajícími sluchadla (N = 137, průměr. věk 80,0 r.) jsme zjišťovali korelaci efektivity kompenzace s věkem, dobou používání, stupněm vady, zázemím, aktivitami a dále četnost výskytu obtíží se sluchadly.

Výsledky:

Prokázali jsme statisticky významný rozdíl mezi uživateli sluchadel v seniorském věku a v mladém věku při porovnání jejich rozumění v tichu (vztaženo vždy ke stejnému stupni sluchové vady a bez vlivu sluchadel). Prokázali jsme statisticky významnou korelaci vyššího věku a horšího rozumění větám v kompetitivním šumu. Prokázali jsme v seniorské populaci statisticky významnou korelaci délky doby využívání sluchadla a jeho efektu. Uvnitř seniorské populace nebyla nalezena statisticky významná korelace mezi aktivitami a motivací používat sluchadlo, není korelace mezi věkem a motivací používat sluchadlo, též ne mezi věkem a efektem sluchadla. Získali jsme údaje o četnosti obtíží při používání sluchadel v seniorském věku.

Závěr:

Obtížnější používání sluchadel u seniorů souvisí mj. s věkem danou sníženou schopností diskriminovat řeč v tichu, ale zejména v kompetitivním šumu. Získali jsme informace o vztahu doby používání sluchadel a jeho efektu na kompenzaci vady, dále o motivacích a o četnosti obtíží při používání sluchadel u seniorské populace.

Klíčová slova: senioři, rozumění řeči, rozumění řeči v šumu, efekt sluchadla, motivace